

SELBU OG TYDAL

HISTORIELAG

ÅRSMØTE TORSDAG 27. AUGUST 2020

PÅ TYDAL MUSEUM

PROGRAM:

18.30 ÅRSMØTE

Sakliste:

- 1. Godkjenning av innkalling og sakliste**
- 2. Valg av møteleder og møtesekretær**
- 3. Valg av to personer til å underskrive årsmøteprotokollen**
- 4. Årsmelding for 2019**
- 5. Revidert regnskap for 2019**
- 6. Medlemskontingent for 2020 og 2021**
- 7. Budsjett for 2020**
- 8. Valg**
- 9. Innkomne saker**
- 10. Forslag til handlingsplan for 2020-21**

19.30 BEVERTNING

20.00 FOREDRAG OG KULTURINNSLAG

- Odd Bjørkli presenterer en film fra ruinene av Seteråa smeltehytte, tatt opp av Arne Espelund i 1989, da Heggsetmagasinet var tømt.**
- Børre Hansen forteller om Museets venner og arbeidet med Tydal Museum, med fokus på Singerutstillingen.**
- Underholdning ved Tradmunnspill, Selbu.**

Åpning v/ leder Jostein Sandvik

Sak 1. Godkjenning av innkalling og sakliste

Årsmøtet er kunngjort ved annonser i Selbyggen, kunngjøring i Nea Radio og på historielagets facebookside.

Styrets forslag til vedtak: Innkalling og sakliste godkjennes.

Årsmøtets vedtak:

Sak 2. Valg av møteleder og sekretær

Styrts forslag til vedtak:

Som møteleder velges: Børge Hanssen

Som sekretær velges: Gunnar Olav Balstad

Årsmøtets vedtak:

Sak 3. Valg av to personer til å underskrive årsmøteprotokollen

Styrts forslag til vedtak: For signering av protokollen velges:

Årsmøtets vedtak:

Sak 4. Årsmelding for 2019: Vedlegg 1.

Styrets forslag til vedtak: Årsmelding for 2019 vedtas.

Årsmøtets vedtak:

Sak 5. Revidert regnskap for 2019: Vedlegg 2.

Styrets forslag til vedtak: Det framlagte reviderte regnskapet for 2019 vedtas.

Årsmøtets vedtak:

Sak 6. Medlemskontingent for 2020 og 2021

Kontingenten var i 2019 på kr 140 pr. år for enkeltmedlemmer og kr.200 pr år for lag og organisasjoner.

Styrets forslag til vedtak:

Kontingenten for 2020 og 2021 forblir uendret på kr.140 pr år for enkeltmedlemmer og kr 200 pr år for lag og organisasjoner. **Årsmøtets vedtak:**

Sak 7. Budsjett for 2020: Vedlegg 2

Styrets forslag til vedtak: Det framlagte budsjettet for 2020 vedtas.

Årsmøtets vedtak:

Sak 8. Valg: Vedlegg 3.

Valgkomitéens forslag på tillitsvalgte i Selbu og Tydal Historielag for 2020 tas til votering.

Årsmøtets vedtak:

Sak 9. Innkomne saker:

Forslag til årsmøtet fra Harald Voldseth

Oppussing og stell av gravstedene til familien Birch på Selbu kirkegård.

Gravstedene til Fredrik og Paul Birch på Selbu kirkegård blir ikke stelt og holdt vedlike slik de burde ha vært. Det er ingen nære pårørende lenger til å ta seg av denne oppgaven.

Det er vel unødvendig å gjenfortelle alt Fredrik og Paul Birch har gjort og betydd for Selbus kulturhistorie. I sin tid var de foregangspersoner og aktive deltakere i nesten alt som foregikk i bygda. Noen burde derfor føle seg forplikta til å hedre deres minne ved å stille gravstedet.

Nærmest til å ta dette ansvaret bør etter min oppfatning være Selbu og Tydal Historielag og Selbu Kvennstenslag.

Jeg foreslår derfor for årsmøtet i Selbu og Tydal Historielag at styret i historielaget tar kontakt med styret i Kvennstenslaget med sikte på å få til en avtale om at de tar ansvaret for og deler kostnadene med oppussing og årlig beplantning av gravstedet til familien Birch.

Mest hensiktsmessig ville det være om en fikk til en avtale med Kirkestua og kirkegårdsarbeiderne om å utføre det praktiske arbeidet mot en årlig sum fra historielaget og Kvennstenslaget som indeksreguleres.

Styrets innstilling:

Styret arbeider videre med saken og vil orientere om utfallet på neste årsmøte.

Sak 10. Aktivitetskalender for 2020-21.

Aktiviteter – temakvelder – møter – turer som planlegges gjennomført i 2020/2021

- Gårdsmuseumsbesøk hos Harald Græsli (gamle redskaper m.m.) inkl. omvisning i Tydal kirke og kaffeservering i Tydal museum. Høsten 2020.
- Sons of Norway 125 år – markering på Granby eller annet sted. Høsten 2020.
- Besøk hos Hegra Historielag med Hegra Festning. Høsten 2020 / våren 2021.
- Butikkene i Selbu ved Oddbjørn Korsvold. Høsten 2020.
- Lansering av Jul i Neadalen. November 2020.
- Tydalsmessa og Julemesse Selbu. November 2020.
- Julemesse Selbu. 29. november 2020.
- Foredrag om krigsseilerne ved Leif Jensen. Vinteren 2021.
- Foredrag om bøkene om Sina og Betsy ved Ragnar Kokkvold. Vinteren 2021.
- Infotavle jernutvinning og minnetavle over Arne Espelund i Flora. Markering. Våren 2021.

Vedlegg 1

ÅRSMELDING FOR SELBU OG TYDAL HISTORIELAG 2019

1. Tillitsvalgte

Leder	Jostein Sandvik	Selbu
Nestleder	Björg Kulseth	Selbu
Sekretær	Gunnar Olav Balstad	Selbu
Kasserer	Arvid Magnar Græsli	Tydal
Styremedlemmer	Karl Nygård	Tydal
	Bente Haarstad	Selbu
	John O. Evjen	Selbu
Representant fra Neadalslaget	Roar Stubbe	Trondheim
Vararepresentanter	Morten Aasan	Tydal
	Merle Svare	Selbu
	Ingar Haarstad	Selbu
Revisorer	Mikal Kulseth	Selbu
	Brynhild Berge	Selbu
Valgkomité	Bjarne P. Grøtte	Selbu
	Jo Vegard Hilmo	Tydal
	Edvin Mebust	Selbu

Tur- og arrangementskomité

I 2018 ble det opprettet en egen tur- og arrangementskomité som består av Edvin Mebust (leder), Morten Aasan, Bente Haarstad og Arvid Magnar Græsli.

2. Medlemmer

Selbu og Tydal Historielag hadde i 2019 i alt 120 medlemmer, derav 8 æresmedlemmer, 4 lag og organisasjoner står som medlemmer. I tillegg er det 17 abonnenter av Jul i Neadalen.

3. Årsmøtet 2019

Årsmøtet ble holdt på Vertshuset Caroline i Flora, 2. april 2019, der de vanlige årsmøtesakene ble behandlet.

4. Styremøter og saker

I 2019 ble det avviklet 5 styremøter der 51 saker ble behandlet. De viktigste sakene som ble behandlet i løpet av året er omtalt videre nedover i årsmeldingen.

5. Regnskap for 2019

For 2019 viste regnskapet et overskudd på kr. 15.141. Omsetningen var omtrent som budsjettet. Etter dette ble egenkapitalen kr 541.962.

6. Landslaget for lokalhistorie (LLH)

Selbu og Tydal Historielag er medlem av LLH som et av ca 380 lokallag, som til sammen har ca 73 000 medlemmer. Vi var ikke representert på Landslagets årsmøte i Alta 24. – 26. mai.

7. Sør-Trøndelag Historielag

Vårt historielag er representert i styret for Sør-Trøndelag Historielag med varamedlem Brynhild Aftret. Årsmøtet ble holdt på Oppdalsmuseet den 16. mars, med Oppdal Historielag som vertskap. Brynhild Aftret, som er varamedlem i styret for Sør-Trøndelag Historielag representerte Selbu og Tydal Historielag. På høstmøtet som ble holdt på Sverresborg i Trondheim 23. november deltok Gunnar Olav Balstad.

8. Jul i Neadalen

Bladnemda i 2019 bestod av: Gunnar Olav Balstad (redaktør), Arnstein Trøite, Morten Aasan, Kirsten Olava Hofstad og Jostein Sandvik. I tillegg til bladnemndas 8 artikler, kom det inn 26 artikler fra andre. Totalt ble bladet på 76 sider.

9. Interkommunalt Arkiv Trøndelag (IKA)

Styret har vært representert på kurs arrangert av IKA for ivaretagelse av privat arkivverdig materiale. Historielaget har også mottatt noe arkivmateriale i løpet av året som vil bli overlevert IKA.

Prosjekter:

1. Registrering av husmannsplasser

Arbeidsgruppa for registrering av husmannsplasser som kom i gang høsten 2018, har fått nedtegnet alle plassene og gårdene de lå under med gårds- og bruksnummer i Selbu. Det er fokus på tidsperioden fra 1800 til ca 1920. Selbubøkene er brukt som kildemateriale samt folketellingene for 1801, 1865 og 1910. Det arbeides nå med å legge alle plassene inn i en digital kartløsning. Etter hvert vil det bli lagt inn opplysninger og historier knyttet til de enkelte plassene og det hele skal bli tilgjengelig på internett.

2. Skibygda Selbu

I 2019 ble arbeidet med å samle inn skihistorien fra Selbu organisert som et prosjekt i Historielaget, Skibygda Selbu. Det ledes av Karin Galaaen og det er valgt ut kontaktpersoner i de ulike grendene i bygda. Kartleggings- og innsamlingsarbeidet vil starte i 2020. De gjenstander som samles inn skal bli en del av Selbu Bygdemuseums samlinger.

3. Kartlegging av seterhistorien i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark

Prosjektet startet i 2015 med planleggingsmøter med representanter fra historielagene i Stjørdal, Meråker og Selbu/Tydal. Det har vært gjennomført en rekke befaringer og kartlegginger av setervoller og ferdselsveiene til og mellom vollene. Det er registrert over 70 setervoller i nasjonalparken. I 2019 har det vært arbeidet med sluttrapporten for prosjektet.

4. Tydal Museum

Etter at Tydal kommune vedtok å selge museumsbygningen på Aune i Tydal, engasjerte Historielaget seg for å få stoppet dette. Det ble gjennomført arrangement under Tydalsvukko (se nedenfor) og det ble etablert ei egen venneforening, Tydal Museums venner, der Karl Nygård representerer Historielaget. Salget er nå stoppet.

5. Rolset gård

Historielaget ble bedt om å bidra med informasjon om navn og bruksområde på gjenstander på Rolset gård. Det er samlet mye utstyr og redskaper på gårdsmuseet, men de har vært dårlig skiltet. John Rolseth og John O. Evjen har navnsatt og angitt bruksområde for gjenstandene i stua, på låven og i svalgangen til fjøset.

6. Mineralsamlinga til Paul Birch

Arbeidet med utstilling av Paul Birchs mineralsamling, med over 1400 mineralprøver, ble videreført i 2019, med oppussing av et eget mineralrom på Selbu Bygdemuseum og planlegging av selve utstillingen. Brit Uni Kjøsnes leder arbeidet for Selbu kommune og Jostein Sandvik bidrar på vegne av Historielaget i arbeidsgruppen.

7. Historisk film om Birch-familien

Dette er et stort prosjekt som organiseres av ei egen arbeidsgruppe der Historielaget er representert med Jostein Sandvik. Filminnspillingene startet i 2019 og var planlagt slutført i 2020, men er blitt utsatt noe. Historielagets bidrag har i hovedsak vært knyttet til innsamling av historisk dokumentasjon og fotomateriale.

Arrangement

2. april: Årsmøte med foredrag på Caroline kafe i Flora

Etter årsmøtet var det foredrag av Anne Bårdsgård som holdt en interessant presentasjon om sitt arbeid med boka Selbuvotter. Det var 31 frammøtte.

27. april: Tur til helleristningene på Solem

Heidrun Stebergløkken fra NTNU fortalte om bergkunsten i Trøndelag med fokus på funnene ved Solem og ellers i Selbu. Hun orienterte også om kartleggingsprosjektet av kulturminner i og omkring Selbusjøen de to siste årene. Anne Haug fra Fylkeskommunen var også med som turguider. Det var ca 35 frammøtte.

23. juni: Tur langs gammelveien fra Fosshode bru til Kårstadhuken ved Grøtem

Turen startet på Dalvollen med orientering fra Erling Balstad. Underveis fortalte Jostein Sandvik litt om fuglelivet i området. Turguider var Bjarne P. Grøtte og Jarle Fuglem. Det var 48 deltagere med på turen.

14. september: Besøk ved Mostadmark Jernverk

I alt ti deltagere var med på foredrag og omvisning på jernverket i Mostadmarka. Det var Gisle Rø og Odd Bjørkli som var ansvarlig for opplegg og gjennomføring av en interessant og vellykket dag.

5. og 6. oktober: Åpent Museum under Tydalsvukko

Historielaget arrangerte to fagdager på Tydal Museum som en del av Tydalsvukko. Lørdag 5. oktober hadde Hanna Mellomseter et foredrag om museene i Trøndelag før Gisle Rø presenterte gruver og smeltehytter i Tydal. Søndag var det fokus på kraftverkshistorien, der Bodil Uthus leste fra boka om kraftverkshistorien, mens Karl Nygård og Dagfinn Ekker viste bilder og fortalte om anleggstida. Det var henholdsvis 49 og 67 deltagere.

26. oktober: Slektsforskerdagen 2019

Arrangementet ble organisert av Slekt og Data Sør-Trøndelag og Strinda Historielag. Det ble holdt flere foredrag, bl.a. presenterte Finn Karlsen Trondhjemsbasen og en rekke lag og etater hadde informasjons- og salgsstand. Roar Stubbe og Jostein Sandvik hadde salgsstand for Selbu og Tydal Historielag. Det var godt oppmøte.

20. november: Presentasjon av årets Jul i Neadalen

Årets utgave av Jul i Neadalen ble presentert på Selbu bibliotek. Gunnar Olav Balstad presenterte innholdet i årets utgave og Arnstein Trøite og Jostein Sandvik fortalte litt om de artiklene de hadde skrevet. Det var ca 55 frammøtte.

24. -25. november: Deltagelse på Tydalsmesse

Historielaget hadde egen stand på årets Tydalsmesse, der bl.a. Jul i Neadalen ble solgt.

2. desember: Deltagelse på Julemesse ved Selbu Bygdemuseum

Historielaget hadde også egen stand på Julemesse på Selbu Bygdemuseum første søndag i advent, der bl.a. årets Jul i Neadalen ble solgt.

Vedlegg 2: Regnskap 2019, budsjett 2019 og 2020

<i>Inntekter</i>	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Medlemskontingent	11.448	23.000	20.000
Salg av Jul i Neadalen og Tilbakeblikk	184.204	160.000	190.000
Annonseinntekter	0	0	4.000
Momskompensasjon	0	10.000	10.000
Salg av bøker m.m.	17.393	10.000	10.000
Tilskudd	4.000	2.000	2.000
Grasrotmidler	1.595	2.000	2.000
Renteinntekter	5.314	5.000	5.000
Sum inntekter	223.954	212.000	243.000
<i>Utgifter</i>			
Møteutgifter	4.148	5.000	5.000
Årsmøte/juleavslutning	6.500	10.000	10.000
Tilskudd andre	12.000	20.000	20.000
Utgifter Jul i Neadalen / Tilbakeblikk	109.332	100.000	133.000
Utgifter arrangement	6.600	5.000	5.000
Porto m.v	8.787	5.000	10.000
Trykkeutgifter	10.809	10.000	10.000
Bilgodtgjørelse	1.504	2.000	2.000
Provisjon salg	22.960	33.000	24.000
Webavtale (Selbu-Trykk)	8.675	3.000	8.000
Reklame/annonser	11.344	10.000	10.000
Kontingent	3.268	4.000	4.000
Forsikringspremie	2.628	2.500	1.500
Bankgebyrer/gebyrer	258	2.500	500
Sum utgifter	208.813	212.000	243.000
Årets overskudd	15.141	0	0

Balanse pr 31.12.2019

Tekst	Aktiva	Passiva
Debitorer	91.080,00	
Kontanter	0,00	
Selbu Sparebank drift	12.488,70	
Selbu Sparebank medl.konto	14.137,29	
Selbu Sparebank særvilkår	544.255,79	
Leverandører		10.308,99
Tilskudd prosjekter		103.700,00
 Egenkapital 31.12.2018	 532.811,31	
Overskudd 2019	15.141,48	
Egenkapital 31.12.2019		547.952,78
Sum	661.961,78	661.961,78

Tydal / Selbu 31.12.2019

Arvid M. Græsli
(kasserer)

Mikal Kulset
(revisor)

Brynhild Berge
(revisor)

(sign.)

(sign.)

(sign.)

Vedlegg 3

Innstilling på tillitsvalgte fra valgkomitéen

Styremedlemmer:

Leder: Jostein Sandvik	Selbu	1 år	Gjenvalg
Ingar Haarstad	Selbu	2 år	Ny
Karl Nygård	Tydal	2 år	Gjenvalg
Gunnar Olav Balstad	Selbu	2 år	Gjenvalg
John O. Evjen	Selbu	1 år	I.p.v.
Arvid Magnar Græsli	Tydal	1 år	I.p.v.
Bente Haarstad	Selbu	1 år	I.p.v.

Vara til styret:

Jan Bjarne Kulseth	Selbu	2 år	Ny
Solveig Borseth	Selbu	2 år	Ny
Tora Hilmo	Tydal	1 år	Ny

Revisorer:

Mikal Kulset	Selbu	1 år	Gjenvalg
Brynhild Berge	Selbu	1 år	Gjenvalg

Valgkomite:

Jo Vegard Hilmo	Tydal	1 år	I.p.v.
Edvin Mebust	Selbu	2 år	I.p.v.
Björg Kulseth (forslag fra styret)	Selbu	3 år	Ny

Selbu/Tydal 27.08.2020

Bjarne Grøtte
Sign.

Jo Vegard Hilmo
Sign.

Edvin Mebust
Sign.

TYDALSSONGEN   K.J.Gullikstad

1. Ei rift i Noregs harde fiell
vår kjære dal du er,
frå urd og myr ved grenseskil
mot vester du deg skjer.
Om sumaren så fargerik
med fjell og li og siø,
om vinteren så kvit du ligg
og kviler under snø.

2. Omkring står fjella vardevakt
og tøyser seg mot sky
og stormen rasar titt med makt
på myr og mosefly.
Men ned i dalen er det lognt
i lv av biørk og gran.
Om her er bratt og her er trengt
vi trivs her alle mann.

3. Sjå Nea som ho bryt seg veg
og lagar foss og skval.
Sjå Tya der ho kastar seg
på veg frå Stugudal.
Sjå Essandsjø så spegelblå
i godver ligg og skin.
Sjå glimt i glimt av sjøar små
som fjella kransar inn.

4. Her ætt på ætt har stridd og strevd,
og dyrka bit for bit
Her far og mor har glade levd,
med signing over slit.
Her vil vi og forutan skam
på eigen ættegard
med alle krefter halde fram,
i deira fotefar.

SELBUSONGEN   Jon Flønes

1. Kom, så syng mi Selbusongin,
syng oss hem åt mor og far.
Våttåfele, Bringinn, Fonginn
står som vakt kring grend og gar.
Skoginn suse frisk og grøn,
kringom hele Sålåsø'n.

2. Her i dala gammelkarenn
inngong kom og slo se ned.
Rødd og tømra opp vart garenn,
her va von for folk og fe.
Slitsamt va det nok og segt,
og det vart i hardfør slekt.

3. Håve, Tystenoddinn, Botten
minne gjømt frå gammel tid.
Hoøy-borgja synte håtten
redåg va te kamp og strid.
Ut me våpen alle mann
drog når våttånn sto i brann.

4. Asatrúa kvarv og slokna.
Hov og veband brotna ned.
Kvite Krist, henn djupar sokna,
henn ga huginn kvile, fred.
Klokken klang, og songinn steg,
Fælkje va på kjørkjeveg.

5. Karenn fære mått åt feli,
Selbu-kvennen dem va likt.
Veglaust va det, tong og trel,
inginn ga se - va det likt.
Kvennhus som ga møl ti sekk,
va det mesta i kvar bekk.

6. Mor og drekin streva ine,
stelt i føsi, vov og spann
Totråvotta som fine,
batt 'om alt 'om berre vann.
koka gum og kinna smær,
så itt kako vart for tær.

7. Vart det heller trengt på gara,
så mått innkvenn fårrå ut.
Det va slik, den store vara
ha nå rom for dråk og gut.
Lengta hematt gjord 'om lel
ivi hav og ivi fel.

8. Fram ha bygda stadågt månnå.
Bere avdrått gi kvart Føs.
Tyngslinn ha hælsvori lånnå.
Tæstinfossen skaffe løs.
Trivas Selbu allti ska.
Kvar inn selbygg, hå det bra!